

A

11

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1897. ápril 23-án

SZABÓ KÁROLY esperes és RITOÓK ZSIGMOND
egyházmegyei gondnok kettős elnöklete mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1897

A

BIHARI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

Nagyváradon, 1897. ápril 23-án

SZABÓ KÁROLY esperes és RITOÓK ZSIGMOND egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete mellett tartott

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

AZ EGYHÁZMEGYE.

NAGYVÁRAD.

NYOMATOTT LASZKY ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1897.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E

a bihari ev. ref. egyházmegye 1897. ápril 23-án Nagy-
váradon tartott közgyűlésének.

Jelen voltak:

Szabó Károly esperes és *Ritoók Zsigmond* egyházmegyei
gondnok kettős elnöklete mellett:

a., *a tiszti karból*: Biró János, Csillag Lajos, Szemes László, Nádudvari Lajos ugyis mint közpénztárnok, és Csák Máté egyházi, — Kiss Elek, Pappszász Károly, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád és K. Nagy Sándor világi tanács bírák. Dr. Fazekas Imre ügyész, Kocsis József gyámpénztárnok, Dr. Várady Zsigmond világi, — Sulyok István és Zsigmond Ferencz egyházi jegyzők.

b., *a lelkészi karból*: Ács Endre, Józsa Gábor, Bugyi Sándor, Bugyi Mihály, Csepelyi Menyhért, Rigó Lajos, Bögös Lajos, Hegedüs Ferencz, Doma Gyula, Karácsony Imre, Konrád Géza, Bélteki Géza, Major Gyula, Kovács János, Surányi Lajos, Kiss Antal, Bokros Benedek, Leelőssy István, Ungvári Gyula, Szigeti Elek, Szalay Pál lelkészek, Tóth József és Paulai Viktor s. lelkészek.

c., *a tanító testületből*: Szabó Lajos, Engi Ferencz, Tegledi Károly, Eszenyi Károly, Bokros István, Gerencsér József, Szabó Gyula, Nagy Imre.

d., *képviselők*: Kádár Mihály m.-keresztesi, Merzsán Elek nagykeréki-i gondnokok, Könyves Sándor fugyi-i, Némethy Károly nagyváradai főgondnok, Füredy László nagyváradai presbyter, Dajka Ferencz, Czégényi István pósalakai, Lukács Ferencz m.-telki-i, Kis Zsigmond kisszántói, Cziáki János lessi képviselők.

Ezeken kívül számos hallgatók.

1. szám. Esperes Istenhez emelt buzgó ima után:
a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.
2. szám. Az egyházak s tanítótestület képviselői megbízó leveleik alapján:
igazoltaknak jelentetnek ki.
3. szám. Esperes bejelenti, hogy Dr. Miskolczy Ferencz egyházmegyei világi jegyző halaszthatlan hivatali teendői miatt — hozzá intézett levele szerint — a jelen közgyűlés tanácskozásában részt nem vehet.
A közgyűlés Dr. Miskolczy Ferencz távol maradását sajnós tudomásul veszi.
4. szám. Olvastatott az esperes következő időszaki jelentése:

Nagytiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Időszaki jelentésemet a mult 1896. szept. 4-én tartott közgyűlésünk óta következőkben van szerencsém előterjeszteni:

1. A vallásos erkölcsi élet békés fejlődése, egyházainkban sehol sem zavartatott meg, sőt a tehetségesebb s buzgóbb lelkésztársak és tanító urak, egyházaink nagytöbbségében a belmissiót a sajtó terén, felolvasásaik, énekkarok vezetése s a hivek látogatása által, különböző munkáikkal az adott viszonyok között elég jó sikerrel gyakorolták, a mennyiben a mult évről a hivatalos adatok sem a nazarénus és baptista szektákba kilépettekről, sem felekezetenküliekké lettekről nem tettek említést; pedig a nehéz életviszonyok között kétszeresen súlyossá vált egyházfentartási különböző adóterhek, erősen próbára tehetik, kivált az iskolázatlanul felnőtt szegényebbeket s a még templomtól is messze élő pusztai cselédek, vinczellérek. Nagyon szükséges és hatásos eszköznek vélném, hogy egyházainknak szétszórta s elhagyatottan élő szegényebb tagjaira, a hol tehetik maguk a lelkésztársak, a hol a lelkészek elfoglaltatásaik miatt nem tehetik, az egyház presbyterei gondjaikat inkább kiterjesztenék, a keresztyéni szeretettől s Idvezítőnk ama parancsától Máté XXVIII: 20: »tanítván őket, hogy megtartsák mindazokat, melyeket én parancsoltam Néktek«, indítatva, a hitközösség folytán, keresztyéni munkás életre buzdítanak, szegénységükben is vallásuk megtartására serkentének, gyer-

mekeik taníttatásában és nevelésében tanácsal ellátnák. Másfelől eljöttnek látom az idejét, hogy az egyházi fegyelem, a templomkerülőkkel, nyilvános bűnben élőkkel, különösen pedig az egyházaink testén nyílt seb gyanánt érezhető szektáskodásra hajlandó elcsábítottakkal szemben, — akik nem léptek ugyan ki egyházunkból, de a csábítók által folytonosan sürgetve této váznak, gyermekeik megkereszteltetését elhalasztják, a templomba járással felhagynak s magukat az egyházi előjáráságtól elhagyatottaknak érezvén: lassanként egyházunkból kiválnak —: okosan s lelkipásztori eszélylyel gyakorlatba hozassék s használtassék; hiszen a legbuzgóbb lelkész is magára hagyatva képtelen eredményesen küzdeni, az egyházunkat mindenfelől ostromló s folyvást növekedő veszélyekkel!

A tanügy munkásainak, az alkalmazható tanítóknak száma egyre kevesbedik, bár a tanítói fizetés összegét az állam 400 forintig is készséggel kárpótolja, mégis Pósalakán és Nagyszántón pályázó nem találkozáván, a lelkész urakat voltam kénytelen a presbyteriumok kérésére a tanítással és énekvezérséggel megbizni. A kügy-pusztai iskola 400 forintot is meghaladó fizetés mellett üresen áll — tanító oda nem akadt! — Az állam: Lessen, Vásárhelyen, Fugyiban, Kis-Jenőben és Magyar-Kakucson az elmúlt év folyamán állami iskolákat állítván fel, az ev. ref. felekezeti iskolák a jelzett egyházakban megszűntek. A nagyobb részben ev. ref. vallásu, énekvezérségre is vállalkozó állami tanító urakkal kötött egyezségek, a gyűlés folyamán elő fognak terjesztetni.

2. A lelkészi karban halálozás nem történt. A tanítói karból annak egyik jeles tagját, a tanügyi bizottsági jegyzőséget és testületi pénztárnokságot is folytatott *Kovács Gábort*, a mezőkeresztesi egyház nagyfitanító organistáját váltotta meg a halál, elsötétült elméje miatt reá nézve már kinossá, szálnalmassá vált életétől, a f. évi január 10-én 39 éves korában Hajdu-Böszörményben. Legyen áldott emlékezete!

3. A lelkészi és tanítói karban következő változások történtek:

a) Nov. 26-án, Tiszt. *Beör Kálmán* mindkét lelkészi vizsgáját jeles osztályzattal letett s már 1894. okt. 31-től 1896. szept. 2-ig Gedellőn segédlelkészkedett lelkészjelölt-

nek, rendbentalált bizonyítványai alapján, Tiszt. Falusy Károly m.-telegdi lelkész ur mellett segédlelkészül alkalmazhatására esperesi beleegyezés adatott.

b) Szept. 5. *Fazekas Lajos* csökmői belvegyes iskola tanítójának — állami tanítóvá neveztetvén ki — elbocsátó adatott.

c) szept. 19. *Költő Gyula* tanítóképezdét végzett, részben jelesen vizsgázott ifjunak Kovács Gábor mezőkeresztesi nagyfitanító-organista helyettesítésére engedély adatott.

d) szept. 20. *Józsa Gábor* pósalaki lelkésznek, miután tanító pályázat hirdetése után sem akadt a pósalakai kántortanítóság végezésére felhatalmazás adatott.

e) decz. 18. *Fodor Gyula* szalárdi fitanító-organista, nyugalomra kívánván lépni hivataláról lemondott — helyének betöltésére engedély adatott.

f) decz. 19. *Szabó Gyula* mezőtelki-i szembeteg tanítónak Burai István debreczeni tanítóképezdei növendék segédül alkalmazása megengedtetett.

g) febr. 9. Kisszántón az állami tanítóvá kineveztetett Sziráki Béla helyett, *Kis Lajos* vicsei volt tanítónak — a még hiányzó képesítő vizsgának minél előbb leendő letétele mellett, ideiglenesen kántortanítóul alkalmazására esperesi beleegyezés adatott.

h) febr. 27. Bihar-Püspökiben, a kisebb leánytanítóságra pályázat útján senki sem vállalkozván *Albisi Erzsébet*nek azon ígérete mellett, hogy három év alatt képesítő vizsgát tesz: ideiglenesen alkalmaztatása megengedtetett.

4. Az iskolákban a tanítás szünetelt: Pósalakán himlőzés miatt deczemher 1-től a hó végéig. Örvénden kanyaró miatt, csak néhány napig szünetelt a tanítás, de rendesen tanítani nem lehetett, mert 115 növendék közül, csak mintegy 20 járt fel, e miatt félévi vizsgát sem adhattak.

5. Egyházaink között szeptember 5-kén *Magyar-Kakués* 500 forint tőkesegélyt kapott. *K.-Nagyrev* nov. 27-én bold. emlékü Juricskay Mór hagyományából, valamint *Örvénd* is január 8-ról tett bejelentése szerint 500—500 forint adományt nyertek iskolai czélokra. *Paptamási* három év alatt az egyháztagok között gyűjtött 950 frtért, templomában egy kilencz változatu orgonát készíttetett s a mult év december 2-kától használatba is vétette. *B.-Püspökiben*

»Ezredéves jó szív emlék« czimen egyházi czélú egyesület alakult s ugyan ott, az ezredév emlékére egy új harangra három év alatt leendő befizetés kötelezettsége mellett a hivek 1716 forintot ajánlottak meg.

6. A lelkészi és tanítói testületek, köri és egyetemes értekezleteiken, nehéz munkájuk könnyítésére, tapasztalataikat, eszméiket egymással közölve hasznos működésüket folytatták.

7. Az országos közalap 1896 évi »Főtabelláját« és az »Esperesi Naplót« a közgyűlés asztalán mindenki megtekintheti.

8. Az esperesi hivatalomhoz érkezett s az egyházlátogatás alkalmával beszédett különböző czimű és czélú öszszen: 10.214 frt 20 krt tevő pénzt mind elszámoltam, a nyomtatványokat, küldeményeket, segély pénzeket mind rendeltetési helyökre juttattam, azokról számadásomat az egyházmegyei számadásokat vizsgáló bizottság által megvizsgáltattam s a bélyeges-nyugtákat az illető pénztárnok urakhoz az egyházkerületre felterjesztettem.

A közigazgatást egész éven át 16 körlevélben, 7 pályázati körözüvényben, 1589 iktatói és 1285 postakönyvi számok alatt intéztem.

Tett eljárásomnak kérem jóváhagyó tudomásul vételét, továbbá:

1. Tiszt. Beőr Kálmán m.-telegdi s. lelkész ur bekebeleztetését.

2. A presbyteriumoknak diákonusi munkálkodásuk megkezdésére s az egyházi fegyelemnek ott a hol szüksége mutatkozik a lelkészek által gyakorlására fölhívását.

Kiváló tisztelettel

Nagykerekiben, 1897. ápril 20.

Szabó Károly,

esperes.

A szokott gonddal szerkesztett jelentés tudomásul vétel mellett egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetve, a külön intézkedést igénylő pontokra nézve a közgyűlés, a következő számokban foglalja határozatát.

5. szám. Az esperesi jelentés kapcsán :

A közgyűlés a midőn néhai Juricskay Mór emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, örökösének, illetve azok nevében Juricskay Dezső örvendi birtokosnak, a boldogult apa azon nemes elhatározásának megvalósításáért mellyel az örvendi és körözsnyagrévi ev. ref. egyházközségeknek iskolai czélokra egyenként 500 forintot hagyományozott : hálás köszönetét fejezi ki s felkéri esperest, hogy az egyházmegye ezen határozatát Juricskay Dezső birtokosnak tudomására jutassa.

6. szám. Ugyancsak az esperesi jelentés kapcsán, a közgyűlés kivált az olyan egyháztagek megtarthatása érdekében kik részint szegénységök, részint az anyaegyháztól távoli és szétszórt lakó helyük miatt egyházi gondozásban kellő módon nem részesülhetnek — a diakonátusi intézmény igénybe vételét ; másrészt az egyházközségekben a jórend érdekében, a nyilvános bűnökben élőkkel templom kerülőkkel stb. szemben az egyházi fegyelem gyakorlását szükségesnek látván :

Felhívja a presbyteriumok figyelmét a diakonátus intézményének gyakorlására ; s elvárja hogy a presbyterek esküjükhöz hiven, gondosan őrködjének egyházközségeik vallásos erkölcsi élete felett ; a nyilvános bűnökben élőket lelkésznek bejelentsék a ki az egyházi fegyelmet nagy körültekintéssel, — esetleg a presbyterium segélyét is igénybe véve — gyakorolja. E határozat a presbyteriumokban lelkészek által felolvasandó lesz.

7. szám. Kovács Gábor m.-keresztesi volt nagyobb fitanító-organista emlékét, tanügyünk előbbvitelének érdekében kifejtett munkálkodásának elismerése és méltánylása mellett a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti.

8. szám. Beör Kálmán mindkét lelkész képességi vizsgálatot jeles eredménnyel letett lelkész jelöltnek Falusi Károly m.-telegdi lelkész mellett segédül lett alkalmazhatásra adott esperesi beleegyezést.

A közgyűlés jóvá hagyó tudomásul veszi,

nevezett az egyházmegye kebelébe felveszi s egyben utasítja főnökét a szokásos bekebelezési díjaknak közpénztárba leendő befizetésére.

9. szám. Olvastatott az egyházmegyei lelkészgyám — közigazgatási, könyvtári, lelkész temetkezési pénztárak, valamint az esperes kezelése alatti pénzekről vezetett számadások megvizsgálásáról az állandó számvizsgáló bizottság jelentése a mint következik:

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Tisztelettel alólirottak mint a Nagys. Esperes Ur által összehívott számvizsgáló bizottság, az egyházmegyei és pedig az esperesi, lelkész gyámoldai, könyvtárnoki és lelkész-temetkezési pénztári számadások megvizsgálásának eredményéről jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

A) Szabó Károly esperes számadásai:		
I. Államsegély	400	frt — kr.
II. Tőke segély 1896-ról	525	» — »
III. Államsegély 1896-ról	983	» — »
IV. Köröznagyrévi misziónak	400	» — »
V. Közalap segély 1896-ról	440	» — »
VI. Tőke segély a m.-kakucsi egyháznak	500	» — »
VII. Ref. segélyegyleti segély 1896-ról .	150	» — »
VIII. Rendkívüli államsegély »	120	» — »
IX. Tűzkármentesítési járulék	40	» — »
X. Baldácsi alapból	51	» — »
XI. Egyházkerületi közigazgatási költség	494	» 37 »
XII. Betürendes tárgymutatókért	44	» — »
XIII. Miniszteri rendeletek gyűjteményéért	8	» 80 »
XIV. Konventi jegyzőkönyvekért 1895. .	11	» — »
XV. Szuplikáció váltságért 1896. . . .	9	» 55 »
XVI. Szegény tanulók tápintézetének . .	12	» 95 »
XVII. Főiskolai » »	12	» 15 »
XVIII. Főiskolai átalakítási tőkekamatban		
9 egyházból	103	» 67 »
XIX. Egyházi törvénykönyv 60 példányért	30	» — »
XX. Újabb zsinati naplóért	30	» — »

XXI. Egyházkerületi névtárakért 1896-ról	13	frt	20	kr.
XXII. Protestáns árvaháznak	3	»	80	»
XXIII. Magyar Prot. Irodalmi társaságnak	7	»	30	»
XXIV. Nagyvárad prot. internátusnak . .	8	»	80	»
XXV. Az 1896. évi vizitáció beszédese foly- tán a lelkész gyámoldának . . .	941	»	95	»
XXVI. Az 1896. évi vizitáció beszédese foly- tán a közpénztárnak	557	»	27	»
XXVII. Az 1896. évi vizitáció beszédese foly- tán a könyvtárnak	80	»	—	»
XXVIII. Az 1896. évi vizitáció beszédese foly- tán a tanító testületnek	282	»	39	»
XXIX. Az 1896. évi vizitáció beszédese foly- tán a váci siketnémáknak . . .	4	»	90	»
XXX. Az országos lelkészi özvegy-árva gyámintézetnek	2023	»	74	»
XXXI. Közalap járulékok 1896-ról és hátra- lékok	1925	»	36	»

Összes bevétel és kiadás . 10.214 frt 20 kr.

B) Kocsis József lelkészgyámoldai pénztárnok számadása.	
Bevétel	74.459 frt 15 kr.
Kiadás	71.762 » 71 »
Maradvány .	2.696 frt 44 kr.

A pénztár állása volt 1896. már- cius 1-én	62.523 frt 08 kr.
A pénztár állása 1897. febr. 10 én	62.626 » 59 »
Növekedés .	103 frt 51 kr.

C) Nádudvari Lajos közpénztárnok számadásai :

1. Közpénztár :	
Bevétel	10.773 frt 90 kr.
Kiadás	10 522 » 59 »
Maradvány .	251 frt 31 kr.

A pénztár állása volt 1896. már- cius 1-én	8215 frt 49 kr.
A pénztár állása 1897. márcz. 1-én .	8032 » 71 »

és így fogyott a pénztár 182 frt 78 krral, ha azon-
ban a kamat hátralékok számításba vétenek, a
pénztár tényleg szaporodott 6 frt 74 krral,

2. Tűzkármentesítő pénztár:

Bevétel	1363	frt	93	kr.
Kiadás	1363	»	93	»
Takarékpénztárban van	183	»	17	»
A pénztár állása volt 1896. márczius 1-én	1307	»	87	»
Fogyott a pénztár	1180	»	76	»

3. Sorbán Jánosné Lukács Erzsébet alap.

a) Iskolai alapítvány:

Bevétel	2091	frt	01	kr.
Kiadás	2091	»	01	»
Az alap állása	2000	»	—	»

b) Lelkészjavadalmi alap:

Bevétel	1050	frt	—	kr.
Kiadás	1050	»	—	»
Az alap állása	1000	»	—	»

4. Fugyivásárhelyi ev. ref. népiskola alapítvány.

Bevétel	1186	frt	41	kr.
Kiadás	1186	»	41	»

Szaporulat 49 frt 44 kr.

5. Lessi ev. ref. lelkészjavadalmi alap.

Bevétel	940	frt	50	kr.
Kiadás	940	»	50	»
Az alap állása	900	»	—	»

6. Köröznagyrévi missziói alap.

Bevétel	715	frt	72	kr.
Kiadás	715	»	72	»
Az alap állása	685	»	72	»

7. Zsákai ev. ref. lelkész javadalmi alap. (gr. Rhédei.)

Bevétel	439	frt	10	kr.
Kiadás	439	»	10	»
Az alap állása	420	»	—	»

8. A nagytótfalui ev. ref. egyházi alap.

Bevétel	648	frt	61	kr.
Kiadás	648	»	61	»
Az alap állása	648	»	61	»

D) Eszenyi Sándor egyházmegyei könyvtárnok számadása

Bevétel	575	frt	06	kr.
Kiadás	463	»	62	»

A pénztár állása volt 1896. márcz. 1-én 473 frt 46 kr.

A pénztár állása 1897. márcz. 1-én 463 » 62 »

Fogyott a pénztár . 9 frt 84 kr.

E) Csák Máté lelkész temetkezési pénztáros számadása.

Bevétel 272 frt 64 kr.

Kiadás 272 » 64 »

A pénz állása volt 104 » 81 »

Mindezen számadások tisztelettel alulirott számvizsgáló bizottság által tüzetesen megvizsgáltattak s miután minden tételeikben okmányoltaknak s helyesen összeszámoltaknak találtattak, helyben hagyandóknak, számadó esperes, gyám-pénztárnok, közpénztárnok, egyházmegyei könyvtárnok és lelkésztemetkezési pénztárnoknak az 1896 - 97. évi számadások terhe alól leendő felmentése a szokásos óvások fenntartása mellett véleményeztetik. Lelkésztemetkezési pénztárnok egyidejűleg utasítandó, hogy a részvénydíjak hátralékai behajtása iránt intézkedjék. Végül tudomásvétel czéljából a tanító gyámoldai pénztárnok megvizsgált és helyben hagyott számadásának eredményét is bejelentjük a következőkben :

F) Szabó Lajos tanítógyámoldai pénztárnok számadása :

Bevétel 747 frt 86 kr.

Kiadás 747 » 55 »

Maradvány — » 31 »

A pénztár állása 10 412 » 61 »

Mély tisztelettel vagyunk

A Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlésnek
Kelt Nagyváradon, 1897. márczius 25.

Alázatos szolgálai :

Szabó Károly,

esperes, biz. elnök.

Biró János,

Hegyesi Márton,

Dr. Fazekas Imre.

Mellékletben van tudomásulvétel végett a tanító egyesületi és segély pénztárak megvizsgált számadása.

Közgyűlés a számvizsgáló bizottság javaslatának elfogadásával, a minden tételeikben helyesen vezetett s kellőleg okmányolt

számadásokra nézve számadóknak a felmentvényt a szokásos fentartások mellett megadja, — esperest felkéri, hogy a lelkeszi temetkezési pénztárral szemben hátralékos lelkészeket, a pénzkezelőtől veendő kimutatás szerint kötelezettségek záros határidő alatti teljesítésére utasítsa.

A számadások egy példánya a tudomásul vett tanító testületi számadásokkal együtt a szokásos módon köröztetni rendeltetnek.

10. szám. A tanítótestület támaszkodva az egyházmegye 69—1894. sz. határozatára utasíttatni kéri: Kovács József váncsodi, Juhász Sándor kismarjai, Szücs Kálmán nagykeréki-i, Borbély Lajos bihari és Szilágyi Árpád siteri tanítókat a tanítói gyámintézet kebelébe lépésre.

Együttal felkéri a közgyűlés útján esperest arra, hogy az ezután hozzá benyújtandó tanítói pályázatokra a gyámolda iránti kötelezettséget reá vezesse.

A közgyűlés a nevezett tanítókat utasítja a tanítói gyámoldába való köteles belépésre, s egyszersmind felkéri esperest, hogy a hivatalához ezután benyújtandó tanítói állás pályázatokra a gyámolda iránti köteleességet rá vezesse.

11. szám. Eszenyi Sándor egyházmegyei könyvtárnok bemutatja jelentését a könyvtár pénz és könyvforgalmáról. Kapcsolatosan bejelenti, hogy Szemes László tanácsbíró 110 darab könyvet, Hegyesi Márton tanácsbíró pedig a „Magyar Ujság“ 1867. évi folyamának füzött példányát ajándékozták a könyvtárnak.

Mellékletben van a könyvtári bizottságnak javaslata, az ajándékok átvehetéséről s a könyvtárban elhelyezhetéséről.

A közgyűlés a jelentés tudomásvétele mellett Szemes László és Hegyesi Márton tanácsbíróknak becses ajándékaikért e helyen is meleg köszönetét nyilvánítja s a jelzett ajándékokat a könyvtár névjegyzékébe fölvetetni rendeli.

12. szám. Olvastatott az egyházmegyei közalap bi-

zottság jegyzőkönyvének első része, az esperes 1896-ik évi közalap számadásának megvizsgálásáról, mely szerint az 1925 forint 36 kr. bevétellel szemben ugyanannyi kiadás találtatván, a minden részleteiben helyesnek talált számadásért esperesnek a felmentvényt megadni javasolja.

Közgyűlés a bizottság javaslatának elfogadásával számadó esperest a szokásos fentartások mellett a számadás terhe alól felmenti.

13. szám. Olvastatott ugyancsak a közalap bizottság jegyzőkönyvének második része, mely szerint az egyházak 1897. évre vonatkozó járulékait az országos egyházi közalaphoz — a bevallások szabályszerűek lévén — a következőkben javasolja megállapíttatni:

1. Ártánd járuléka	33 frt — kr.	22. Less járuléka	6 frt 20 kr.
2. B -Szentmárton	28 " 70 "	23. M.-Kakucs	6 " 90 "
3. Bihar	74 " 70 "	24. M.-Telegd	54 " 60 "
4. Bojt	67 " 50 "	25. M.-Keresztes	90 " 90 "
5. Bors	39 " 70 "	26. M.-Telki	17 " 40 "
6. Csatár	39 " 30 "	27. Nagykereki	44 " 50 "
7. Csökmő	95 " 30 "	28. Nagyszántó	13 " 90 "
8. Darvas	27 " 70 "	29. Nagyváradi	273 " 90 "
9. Élesd	36 " 50 "	30. Nyüved	16 " 80 "
10. Fugyi	17 " 60 "	31. Örvénd	28 " 30 "
11. Fugyivásárhely	15 " 40 "	32. Paptamási	38 " — "
12. Furta	70 " 40 "	33. Pelbárhida	9 " 30 "
13. H. K. Kovácsi	27 " — "	34. Pósalaka	10 " — "
14. H. K. Palyi	26 " 70 "	35. P.-Ujlak	15 " 80 "
15. H. K. Szaladóbagy	27 " 70 "	36. P.-Told	35 " 70 "
16. H. K. Ujlak	34 " 10 "	37. Püspöki	86 " 50 "
17. Jákó Hodos	49 " 60 "	38. Siter	33 " 60 "
18. Kis-Jenő	18 " — "	39. Szalárd	58 " 40 "
19. Kis Marja	60 " 30 "	40. Szentjános	44 " 60 "
20. Kis Szántó	17 " 80 "	41. Zsáka	67 " 80 "
21. K.-Nagyrev	12 " — "	42. Váncsod	51 " 30 "

A közgyűlés a bizottság véleményes javaslatának elfogadásával az egyházak bevallási ivateit az 1897-ik évre megerősíti. A h.-k.-ujlaki egyház: 17 frt 30 kr., a kisjenői egyház: 20 kr.; anagyváradi egyház 60 frt 65 kr. behajthatlan hátrányait leírja s erről a nevezett egyházak előljáróit értesíti.

14. szám. Olvastatott az egyházmegye 34/1896. sz. határozatával kiküldött állandó ellenőrző bizottság jelentése az országos lelkész özvegy árva gyám intézet javára egyházmegyénk részéről kötelezett évi járulék kezelése, illetve befizetéséről, mely szerint az 1896-ik évre esedékes 2023 frt. 74 kr. bevétel s ugyanannyi kiadás, illetékes helyen idejében elszámoltatott, minélfogva számadó esperesnek a szokásos fenntartások melletti felmentvény megadását javasolja.

A közgyűlés a véleményes jelentés alapján számadó esperesnek az 1896-ik évről a felmentvényt a szokásos fenntartások mellett megadja.

15. szám. Az egyházmegye tanügyi bizottság annak jelzése mellett, hogy részletes jelentését az egyházmegye tanügyi állapotáról, az őszi közgyűléshez fogja beterjeszteni kéri az általa javaslatba hozott Ungvári Gyula váncsodi lelkészt a m.-keresztesi, Bögös Lajos csökmői lelkészt pedig az alsó sárréti körben dékáni minőségökben megerősíteni.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi; Bögös Lajos csökmői lelkészt az alsó sárréti körben, Kiss Antal helyett pedig ennek indokolt visszalépése után Ungvári Gyula váncsodi lelkészt a m.-keresztesi körben dékáni minőségökben megerősíti.

16. szám. Az egyházmegyei számvevőszék jelenti hogy a kisjenői számadások kivételével — melyek az egyházmegye 67/1896. sz. határozata daczára sem küldettek be — az összes egyházak 1894 5 és 1895 6 évekre vonatkozó gondnoki számadásait megvizsgálta, azokat rendben találta s a számadó gondnokoknak a felmentvényt megadandónak, a kisjenői számadások megvizsgálására pedig bizottságnak a helyszínére kiküldését javasolja.

Közgyűlés a számvevő szék jelentését jóvá hagyó tudomásul veszi, az egyházak gondnokainak az 1894—95 és 1895 96 ik évekről számadásaik terhe alól a felmentvényt, a szokás fenntartások mellett megadja; a mellékletben beterjesztett táblázatos kimutatást, a jegyzőkönyv melléklete gyanánt feiveszi. A kisjenői egyház számadásainak a helyszínén

megvizsgálására Csák Máté és Miskolczy Árpád tanácsbírókat jelentésök bevárásával felkéri, megbizza.

17. szám. Dr. Fazekas Imre ügyész jelenti, hogy a nagytótfalui fiók egyház javára, a tanfelügyelőséggel, illetve Nagytótfalu községgel szemben, iskola bérlet hátrány követelés tárgyában folyamatba tett peres eljárás eredményeként a behajtott 167 frt. 74 kr. egyházmegyei közpénztárba letéteményezte; a jelzett hátralék összeg időközi kamatait, a melyek mintegy 31 forintot tesznek, nem hajtotta be, mivel Nagytótfalu község képviseletében, ő nála az egyházmegyei közgyűlés elhatározása alá terjesztendőleg, az a kérelem adatott elő, hogy tekintettel a község nyomott anyagi helyzetére — a közgyűlés a már befizetett hátralék összeg időközi kamatait elengedni, vagy pedig azt engedélyezni kegyeskedjék hogy azok peren kívül részletekben legyenek kifizethetők.

A közgyűlés a 167 frt. 74 krt közpénztárba utalja s ott mint »Nagytótfalui ev. ref. egyházi és iskolai alap«-ot kezeltetni rendeli. Az időközi kamatokat Nagytótfalu községnek elengedi s ez ügyben a további pereskedést beszünteti.

18. szám Ugyancsak Dr. Fazekas Imre ügyész beterjeszti véleményes javaslatát a nagytótfalui ev. ref. egyház és iskola ingatlanai eladása tárgyában, mely szerint az eladásra nézve semmi akadály nem forog fenn; hivek nem léteben ez ügylet intézésére szabályozó egyh. törvény 18 §-a ugyan betartható nem volt; azonban tekintettel a kényszerítő körülmények fenállására — az ideiglenes adásvételi szerződés jóváhagyását s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztését javasolja.

Az ügyészi vélemény elfogadásával bár az egyházi törvény 18-ik §-a hivek nem léteben betartható nem volt, a közgyűlés a Nagytótfalui fiók egyház ingatlanaira vonatkozó ideiglenes adásvételi szerződést jóváhagyja; megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti. Az ingatlanok vételárát

mely összesen 3261 forint a szerződés szerint megfelelő részletekben az egyházmegye közigazgatási pénztárába beutalja, a mely pénztár az előző számban jelzett 167 forint 74 krral együtt, az egész összeget »Nagytótfalui ev. ref. egyházi és iskolai alap« czimen kezeli és tőkésíti. E szám az egyházmegyei közigazgatási pénztár kezelőjének is kiadandó.

19. szám. Felvétellett püspök urnak az egyházkerület presbyteriumához intézett 465. sz. nyomtatott körlevele a tanítói ötödéves korpótlékok tárgyában.

E körlevelet miután a presbyteriumok előtt ismertetve lett — közgyűlés tudomásul veszi.

20. szám. Olvastatott a püspöki hivatal 419—1897. sz. a. kiadott s esperesi hivatalhoz intézett leirata, mely tudatja, hogy a p.-ujlaki tanítói javadalmat, a vallás és közoktatásügyi miniszter az 1893: 26 t.-cz alapján, az 1895—96-iskolai évről kezdődőleg, egyelőre csak négy évre és csak a jelenleg működő Gere Miklós részére évi 150 frttal 400 forintra kiegészítette s felhívja az esperesi hivatalt az itt szükséges ellenőrzés foganosítására.

A közgyűlés a püspöki leiratot tudomásul veszi s esperes körültekintő figyelmébe ajánlja.

21. szám. A kisjenői egyház előjárósága, az egyházmegye 72 – 1896 sz. határozata értelmében, újból felterjeszti iskolájának az állam részére átadására vonatkozó okmányait; azonban sem az egyháztanácsai sem az egyház községi közgyűlési határozatok nem helyesbítették a fentebb idézett egyházmegyei határozat rendeletéhez alkalmazkodva, sem az iskola-telek és helyiség eladására az állammal kötött szerződés nem csatoltatott.

Kapcsolatban van lelkész jelentése arról, hogy a közoktatásügyi miniszter számára a vallástanításért évi 100 frtot utalványozott ki; továbbá; arról, hogy az eddigi ev. ref. tanítói földjavadalom, mely 14 kat. hold szántó és kaszáló — a kántorális teendők végzésére, egyháztanácsai végzéssel az ev. ref. vallásu állami tanítónak köttetett le.

A közgyűlés a kisjenői egyház gondnoki

számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottságnak, azzal adja ki e most felterjesztett ügyiratokat, hogy a helyszínén, a felekezeti iskola beszüntetésére, az iskolaház és telek-eladásra vonatkozó ügyeket és az ezeket tárgyazó egyháztanácsi és egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyveket beható vizsgálat tárgyává tevén eljárásáról a jövő közgyűléshez jelentést beadni sziveskedjék. E szám Csák Máté és Miskolczy Árpád tanácsbíróknak kiadandó.

22. szám. A lessi lelkész jelenti, hogy az egyházi felsőbb hatósági engedély mellett beszüntetett felekezeti iskolája helyén létesült állami iskolában a növendékek vallásos erkölcsi oktatását, a téli félévben heti három órán, a nyári félévben heti 6 órán kötelelességei közzé felvette.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, s hasonló czélból az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

23. szám. A magyarkakucsi egyház előjárósága jegyzőkönyvi kivonaton jelenti, hogy felekezeti iskoláját beszüntette s az ottani állami iskolában a vallástan és énektanítását lelkésze kötelelességei közzé vette föl s őt a tankötelesek által eddig fizetett tandíjon kívül, minden eddigi javadalomnak élvezetében meghagyta.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s hasonló czélból az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

24. szám. A fugyi-i egyház előjárósága, tekintettel arra, hogy a községben állami iskola létesítetett, kéri felekezeti iskolája beszüntetését kimondó egyháztanácsi és egyházközségi közgyűlési határozatainak jóvá hagyó tudomásul vételét, jelezvén egyuttal azt, hogy az állami iskolában, az ev. ref. vallásu tanulók vallásos oktatásának teendőit lelkésze kötelelessége közé vette fel.

A közgyűlés a fugyi-i egyháztanácsnak s egyházközségi közgyűlésének felekezeti iskolája beszüntetését kimondó határozatait jóvá hagyó tudomásul veszi s hasonló czélból az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti.

25. szám. A fugyi-vásárhelyi egyház előjárósága felterjeszti, az ottani ev. ref. vallásu állami tanítóval, a kántorális teendők végzésére vonatkozólag, egyelőre csak egy évre kötött egyezség alapján kiállított s már esperesi jóváhagyást is nyert díjlevelet.

A közgyűlés a díjlevelet jóváhagyja, de egyuttal utasítja az egyház előjáróságát, hogy egyháztanácsi és egyházközségi közgyűlési határozatok pótlólagos felterjesztésével mutassa ki azt, hogy a díjlevélben jelzett 70 forint kántorális tisztelet díjat milyen forrásból fogja az egyház meríteni.

26. szám. Az egyházmegye elnöksége, a nagyváradi ev. ref. internátus telkének jogviszonyát, a 32—1896. sz. egyházmegyei határozat értelmében rendező, s az egyházmegye és a nagyváradi ev. ref. egyház elnöksége által aláírott szerződési okiratot bemutatja.

Az egyházmegyei közgyűlés a bemutatott és szabályszerűen kiállított szerződést jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni rendeli.

27. szám. A nagyváradi internátus 1896. évi felülvizsgált és kifogástalannak talált pénztári számadása a következőkben beterjesztetik :

I. B e v é t e l:

1. 1895. évi pénztári áthozat	10.742	frt	39	kr.
2. Egyszersmindenkorra és évjáradék ajánlatokból	2 555	»	63	»
3. Ujabb adományozásból	2.090	»	58	»
4. Egyházkerületi segélyből	1.875	»	—	»
5. Be nem fizetett alapítvány kamat	80	»	—	»
6. Takarékbetét kamat 1896. decz. 31-ig	510	»	45	»
Összesen 17.854				
frt 05 kr.				

II. K i a d á s.

1. Folyó szükséglet	17	frt	99	kr.
2. Vállalkozónak szerződés szerint	17.000	»	—	»
3. Takarékbetét egyenlegül	836	»	06	»
Összesen 17.854				
frt 05 kr.				

Tudomásul vétetik.

8. szám. Az érdekelt egyházmegyék internátusi nagybizottsága. a f. évi ápril hó 13-án tartott értekezletéből az internátus »szervezetét« tárgyaló munkálatát beterjeszti.

Az egyházmegyei közgyűlés azzal a pót-lással, hogy a 18 §-ban az igazgatónő díjazásának részletezésénél a »lakáson« szó után a »fűtésen és világításon« szavak, — továbbá a 22 §-ban, „a közelebbről érdekelt egyházmegyék és a tiszántuli ev. ref. egyházkerület területén lakó szülék“ mondat szakasz után a „mindenekelőtt a lelkészek és tanítók“ kifejezések bevétessenek: a bemutatott szervezeti szabályrendeletet egész terjedelmében elfogadván, helybenhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni határozza.

29. szám. Olvastatott az internátus nagybizottságának, az internátus épületének beruházása és az évi fenntartás körül jelentkező mintegy 2.400 forint hiánynak miként történendő fedezésére vonatkozó véleményes javaslata.

Az egyházmegyei közgyűlés bármennyire óhajtja is, hogy az internátus már a jövő 1897—98 tanévvel életbe lépttesék, mindazonáltal arra tekintettel, hogy a megnyitás csak abban az esetben valósítható meg, ha a fennforgó pénzügyi nehézségek minden esélyt kizárólag előzetesen föltétlenül eloszlatva vannak: a végrehajtó bizottságot mindenekelőtt oda utasítja, hogy az intézet megnyitására nézve csak akkor tegyen további intézkedéseket, ha a beruházás és méginkább az évi fenntartás fedezeti összege teljesen biztos alapra fektettetett.

A beterjesztett javaslat értelmében, a jelzett hiány egyrészének fedezése céljából elrendeli, hogy az eddigi ajánlatok természete és mennyiségére való tekintet nélkül, az internátus fenntartásához mindaddig, míg annak szüksége fennforog, a f. 1897-ik évtől

kezdve az egyházak legalább 2 frt, a lelkészek 1 frt és a tanítók 50 kr kötelező évjáradékos ajánlattal járuljanak. Továbbá az ezen évi pünkösztünnep elsőnapján begyűlt templomi perselypénz minden egyházból az egyházlátogató küldöttségnek az internátus részére szolgáltatassék át. A gyűjtések mindenütt állandóan folyamatosan tartassanak, s végül az egyházkerületi közgyűlés azzal az indoklással, hogy az internátus épen úgy mint a tanintézet magasabb felekezeti érdek szolgálatában áll: az évi segélyezés valamint a már folyósított 10.000 forint segélyösszeg oly részletekben leendő kiutalványozása végett, hogy azzal a vállalati összegek számításba vett menyisége fedezhető legyen, — megkerestessék, illetve fölkeressék.

30. szám. Ugyancsak az internátus nagybizottsága javasolja, hogy az egyházkerületi közgyűlés, a nagyváradi ev. ref. internátusnak a jótékony czélú állami sorsjáték jövedelméből való segélyezése, vagy ha az ez időszerint lehetséges nem volna, — előjegyeztetése tárgyában a m. kir. államkormánytól teendő pártoló közbenjárásra felkéressék.

A javaslat az egyházkerületi közgyűlés becses figyelmébe és jó indulatába pártolólag ajánltatik.

31. szám. Kecskeméthy Lajos volt lessi ev. ref. lelkész özvegyének Deák Zsuzsánna nagyváradi lakosnak gyámdíj kérvényére vonatkozólag, miután az özvegy és az elhalt lelkész első házasságából származott kiskorúak képviselője között a gyámdíjösszeg békés megosztására nézve tett kiegyezési kísérlet eredménytelen maradt, — az egyházmegyei ügyész, az egyházmegyei küldöttség által megejtett vizsgálat alapján véleményezi, hogy folyamodónak, bár vele szemben, azon okból, mert férjével csak 3 év és néhány hónapig élt együtt, a gyámdíjai alapszabálynak 17 §-a, sőt a mennyiben a vizsgálat során minden kételyt kizárólag bebizonyult, hogy a különélést önmaga idézte elő, a 18 § is föltétlenül alkalmazható volna: méltányossági szempontból az általa végkielégítésül kért 500 frt helyett, a férj

részeről házasságuk ideje, azaz 1889-től teljesített évi befizetések 75 %-a adassék ki, a kiskoruaknak pedig az egész gyámdíj folyósíttassék.

Az egyházmegyei közgyűlés az ügyészi véleményezéstől eltekintve, épen az előterjesztésben felhozott indokok alapján, folyamodó Kecskeméthy Lajosné szül. Deák Zsuzsannát gyámdíj jogosultsági és végkielégítés iránti kérvényével elutasítja. Ellenben az elhalt lelkész első házasságából származott kiskoru Kecskeméthy Margit és a hülye-gyöngelméjű Kecskeméthy Berta részére az egész gyámdíjösszeget mindaddig folyósítani rendeli, míg Kecskeméthy Margit férjhez nem megy, vagy önálló kereseti álláshoz nem jut; mely esetben Kecskeméthy Berta részére kegydíj állapittatik meg.

Miről ugy folyamodó, mint a kiskoruak képviselője: Ács Endre m.-kakucsi lelkész és a gyámintézeti pénztárnok végzésileg értesítettnek.

32. szám. Jámbor Mihály volt sámsoni orvosnak a mezőkeresztesi ev. ref. egyház részére tett végrendeleti hagyatéka tárgyában, az egyházmegyei ügyész jelenti, hogy a debreczeni kir. Járásbírósnál a meghiusult tárgyalás helyett a f. évi május hó 8-ra, újabb tárgyalás tűzetett ki, a melyen azonban azon körülmény folytán, hogy a vérrokonok a végrendeletet megtámadják, — békés kiegyezésre alig lehet remény. A mennyiben pedig a hagyaték haszonélvezeti joga végrendeletileg az özvegynek biztosíttatik: a hagyaték birtokbavétele bírói ítélettel vagy kiegyezés útján lehetséges.

A jelentés tudomásul vétetvén, egyházmegyei ügyész a további eljárással és az ügynek nyilvántartásával megbíztatik.

33. szám. Karácsony Imre k. n. révi missiói lelkész, a missiókörben teljesített működéséről jelentését és az esperes által láttamozott utazási naplóját beterjeszti.

Az eddigi jelentéseknél mindenestre részletesebb jelentést és előterjesztést az egyház-

megyei közgyűlés azzal az utasítással veszi tudomásul, hogy jövőben az egyes helyeken teljesített lelkészi munka az utazási naplóban körülményesebben érintessék. Továbbá, mindazon helyeken, hol a tanköteles gyermekek iskolai vallásos oktatásban nem részesülnek, a lehetőség korlátaín belől az ilyenek oktatásával a missiói lelkész foglalkozzék. S végül minden tanév végén statisztikai kimutatás terjesztessék fel arról, hogy a missiókörben hány tanköteles gyermek van, s ezeknek vallásos oktatása községenként külön-külön miképen eszközöltetik.

34. szám. Olvastatott a nagybányai ev. ref. egyházmegye 89—1896 sz. végzése, melyben a társegyházmegyék felhivatnak, hogy az Egyházkerületnél lehetőleg olyan intézkedés foganosítását kérelmezzék, mely szerint a célba vett lelkészi fizetésrendezés, a jelenlegi fizetéseknek egyenlő alapon eszközlendő összeszámitása mellett, s az egyházak hiveit különböző arányban terhelő egyházi adózás figyelembe vételével történjék, s minimuma legalább 800 frt legyen.

A társ-egyházmegye átirata az egyházkerületi közgyűlésre pártolással fölterjesztetik.

35. szám. Olvastatott az érmelléki egyházmegye 14—1896 sz. jkönyvi kivonata kapcsán a lelkészi nyugdíj-intézet sürgetős felállítása, valamint ezzel egyidejűleg a segédlelkészek ügyének rendezése tárgyában pártolás végett megküldött elaborátuma.

Az egyházmegyei közgyűlés úgy a lelkészi nyugdíj-intézet felállítását mint általában a káplán-ügy rendezését egyetemes egyházunk egyik sürgős feladatának tekintvén, a testvér-egyházmegye elaborátumának indokait a maga részéről nemcsak elfogadja, hanem az egyházkerületi közgyűlést a mindkét irányban mielőbb foganatosítandó intézkedések megtételére tisztelettel kéri.

36. szám. Az ártándi ev. ref. egyház a földjavalmazás kivételével, belhivatalnokainak párbér fizetését, a megváltott szolgálmányokhoz hasonlóan jövőben készpénzben

akarván teljesíteni, az e célra szükséges fedezet előállítására végett a jelenlegi adózási rendszer megszüntetésével 16 osztályba sorozott vagyonaránylagos adózás megállapítása, — továbbá, a 4843 frt tőkét képviselő »hagyatéki pénztár« kamatjövedelméből 410 frtnak idefordítása, s végül a terményilletmények, még pedig köblönként a kétszeres buzának 6 frt., a zabnak 3 frt. 60 krral leendő megváltására 5 évre engedélyt kér.

Tekintettel arra, hogy a tervbe vett osztályadózással az egyház szegényebb tagjainak terhe jelentékenyen könnyítettik; tekintettel továbbá arra is, hogy a párbér illetményeknek készpénzfizetésre változtatása a belhivatalnokok előnyére történik, miután a kérelem mindegyik pontjához a csatolt presbyteri és egyházközségi gyűlések hozzá járultak: az egyházmegyei közgyűlés úgy a vagyon-aránylagos egyházi adózás életbeléptetésére, mint szintén a hagyatéki pénztár kamatjából, a mennyiben itt kikötött rendelkezés nincsen, — 410 frtnak felhasználására, valamint a terményilletményeknek a tervezett szerint eszközendő megváltására és így az összes párbér illetmények párbér czimű pénz járuléknak és a felsőbb egyházhatóságilag már jóváhagyott szolgálmányok megváltási összegével együtt a lelkésznek 559 frt. a tanítónak 299 frttal leendő kárpótlására az engedélyt a szokásos 5 évre megadja s határozatát megerősítés céljából az egyházkerületre fölterjeszteni rendeli.

37. szám. A mezőkeresztesi ev. ref. egyház a két fitanító díjlevélben régebb idő óta fennálló azon visszás állapotot, hogy a kisebb fitanító növendékei után esedékes tandíj a nagyobb fitanítót illeti, — megszüntetni akarván, a két díjlevelet akként módosítja, hogy a kisebb fitanító díjlevelébe a saját tanítványai után járó tandíjat áthelyezi, a nagyobb fitanítót pedig a kisebb fitanító készpénzfizetéséből 65 frtnak elvonásával kárpótolja. Mint-hogy e változtatás következtében a két díjlevél értékében

a nagyobb fitanító részére csökkenés, ellenben a kisebb fitanító javára emelkedés mutatkozik, — a célzott módosításra engedélyt, s az ekként változtatott díjleveleknek pedig megerősítését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés, annak dacára, hogy a fizetéslevelek célzott változtatása a nagyobb fitanító díjlevelét 831 frt 18 krról látszólag 817 frt 10 krra szállítja le, s így 14 frt 8 kr. csökkenést eredményez, — miután a régi díjlevélben az 5—6 oszt. növendékek tandija csak 7 frtban állapítottatott meg, holott lelkész felvilágosítása szerint tényleg 25 30 frt között váltakozik, — díjlevél csonkulás esélyét nem lát fennforogni. A mennyiben pedig a kisebb fitanítónak díjlevelében az érték 391 frt 80 krról 411 frt 20 krra emelkedik: a megváltoztatott és a megfelelő példányban kiállított újabb díjlevelet helyben hagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

38. szám. A mezőkeresztesi ev. ref. egyház, az elhalálozás folytán megüresedett nagyobb fitanító orgonista énekvezér állomásnak pályázat útján leendő betöltésére engedélyt kér.

Az engedély megadatik.

39. szám. Az örvéndi ev. ref. egyház néh. Juricskay Mórnak iskolai célra tett 500 frt hagyatékát, s e hagyatéknek „*ingyen iskoláztatási alap*” czimen gyümölcsözőleg elhelyezését bejelenti.

Tudomásul vétetvén, az egyház utasítatik, hogy az alapítványra vonatkozó számadását, mindenkor az egyházlátogató küldöttségnek bemutassa.

40. szám. A k.-n.-révi egyház kéri, hogy a néh. Juricskay Mór által iskolai célra hagyományozott 500 frtnak kamatjával a lelkészt a benem fizetett vallás tandijért kárpótolhassa.

Az egyházmegyei közgyűlés a kérelmet nem teljesithetvén, folyamodó egyházat utasítja, hogy a hagyaték kamatját kizárólag

iskolai czélokra péld. szegény gyermekeknek könyvekkel való segélyezésére használja; az esetleg fel nem használt kamatokat mindenkor a tőkéhez csatolván. Vonatkozó számadását az egyházlátogató küldöttségnek évenként bemutatni tartozik.

41. szám. A mezőtelki-i ev. ref. egyház a Lukács Erzsébet, Sorbán János özvegye-fele alapítványnak, a melynek jövedelme egyházhatósági engedélylyel az ingyen iskoláztatás czéljára fordittatik, — az egyházmegye ellenőrzése mellett az egyházkezelése alá bocsátását kéri.

A mennyiben az alapítvány felett való őrködésre az alapítólevél értelmében az egyházmegye is kötelezve van, az innen eredő felelőség egyenesen megköveteli, hogy annak kezelését közvetlenül maga gyakorolja. De tekintettel a kérelmező egyház azon indokára, hogy az alapítvány házi kezelése által a kamatjövedelmet az ingyen iskoláztatás intensívebbé tétele czéljából kívánja fokozni: hozzá járul ahhoz, hogy minden olyan esetben, midőn az egyházmegyei ügyész által előzetesen felülbírált és elfogadott jelzálogi bekebelezés mellett valamely összeget kedvezőbb eredménnyel elhelyezhet, azt a közpénztárból, a vonatkozó számadásoknak az egyházlátogató küldöttség elé terjesztésének föltétele alatt — felvehesse.

42. szám. Konrád Géza lessi ev. ref. lelkész, az anya-egyházhoz tartozó szórványokban teljesített látogatásokról jelentvén, a lelki gondozás fokozottabbá tehetése czéljából utiköltségének fedezésére segélyt, — s egyidejűleg a sályi-i és gyapjui szórványokban nagyobb számmal levő tankötelesek vallástanítása tárgyában intézkedést kér.

Az egyházmegyei közgyűlés teljes elismeréssel lévén Konrád Géza lessi lelkész ügybuzgósága iránt, a melylyel a szintén sokképen veszélyeztetett helyen nemcsak felekezeti, hanem nemzetiségi fontos missiót is teljesít, míg egyfelől sajnálattal jelenti ki,

hogy a jelzett célra ez idő szerint semmi-féle forrással nem rendelkezvén, a kérelemnek eleget nem tehet, addig másfelől kötelességének ismeri, hogy kérvényező lelkészt nagyhorderejű munkájában gyámolítsa. Azért az egyházi felsőbb hatóságoknál ez irányban szükséges lépések megtehetése céljából felhívja, hogy a szórványokra vonatkozólag, minden tekintetben részletes fölterjesztését a következő gyűlésre adja be, s addig is, míg a missiói alaphól részére valamely összeg folyósítása kieszközölhető volna — kérvényével a közalapi bizottsághoz forduljon.

43. szám. Konrád Géza lessi lelkész arra tekintettel, hogy az egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek tagja már nem lehetvén, az országos özvegy-árva lelkészi gyámintézettel szemben fennálló kötelezettségét csekély fizetésből nagy nehézséggel teljesítheti, — államsegélyének fölemelését kéri.

Az államsegély jelenlegi összegének felosztását és hová fordítását az Egyházkerület maga állapítván meg, annak megváltoztatását az egyházmegyei közgyűlés ezuttal indokoltan nem találja. De folyamodó lelkésznek fontos missiói hivatását tekintvén, az esperes felkérletik, hogy illetékes helyen vagy az egyházmegyére esedékes államsegély növelése irányában lépéseket tegyen, vagy kérvényezőt a kisfizetésű lelkészek számára kilátásba helyezett államsegély kiosztásánál különösebb figyelemben részesítse.

44. szám. Az örvéndi ev. ref. egyház a tanítói fizetést képező 14 kat. hold földnek, állami szállótelep céljára holdanként 15 forintért 25 évre leendő haszonbérbe adhatására engedélyt kér.

Tekintve, hogy ez a nagyon is kedvező haszonbér a tanítói fizetésnek jelentékeny emelkedését vonja maga után, miután a bérbeadást a közvetlenül érdekelt tanító is óhajtja, — az egyházmegyei közgyűlés az engedélyt

megadja, felhatalmazván az esperest, hogy a megkötendő szerződést jóváhagyásával ellátván, megerősítés végett az Egyházkerületre fölterjeszse.

45. szám. A furtai ev. ref. egyház, a már hatóságilag bezárással fenyegetett iskolahelyiségét, valamint roskadozó lelkészlakát önerejéből megépíteni nem tudván, sem a jelenlegi veszélyes társadalmi áramlatok között, a szükséges összeg előhozása céljából, az egyháznak bizonyosra vehető romlása nélkül a pótló kivetését nem eszközölhetvén — a Magyar Földhitelintézetől nyert kedvező ajánlatra 3 $\frac{1}{2}$ % kamat és $\frac{1}{2}$ % tőketörlesztéssel az egyház ingatlanaira való jelzálogi bekebelezés mellett 63 évre szóló 12.000 forint záloglevél kölcsönt felvenni óhajt. Célja ezen összeget a bemutatott tervezet szerint 4 tag kivételével egy 12 tagú s presbyterekből álló igazgató bizottság személyi és anyagi felelőssége mellett kezelteni, s kisebb részletekben, mely a tehermentes ingatlanoknak és hivatali fizetéseknek fele értékéig terjedhet, — a törvényes kellékekkel ellátott kötelezvényeken helybeli lakosoknál nagyobb %-kal gyümölcsöztetni és a % fölöslegéből már 10 év leforgása alatt nyert tekintélyes összeget az egyház birtokába juttatni, hogy a legszükségesebb építkezések a gyülekezet minden megterhelése nélkül ebből foganatosíthatók legyenek. Amennyiben nevezett pénzügyintézet szabad kezet biztosít az egyháznak arra nézve, hogy a kölcsönösszeget egészben vagy részleteben bármikor, tehát a kitett idő előtt is tetszés szerint visszafizetheti, — és miután az igazgató bizottság tagjaival szemben a személyi és anyagi felelősséget 10 évnél hosszabb időtartamra kiterjeszteni észszerű nem volna: a hitelművelet megkötését egyelőre csak 10 évre engedélyezni kéri, kötelezvén magát, hogy idevonatkozó számadásait, mindenkor az egyházlátogató küldöttség felülvizsgálata alá bocsájtja, sőt abban az esetben, ha a felettes egyházi hatóság részéről a kölcsöntőkét illetőleg csak legkisebb aggály is támaszthatnák, azt azonnal visszafizeti.

Az egyházmegyei közgyűlés komoly figyelmére méltatván a furtai egyház helyzetét, s nem tévesztvén egyszersmind szem elől azt sem, hogy a jelenlegi nehéz viszonyok

között, midőn egyháztársadalmi életünket annyi különböző veszély fenyegeti, minden újabb teher gyülekezeteinkre nézve végzetes katasztrófa csiráját hordhatja méhében: bármennyire aggályos lehet is egy ilyen nagyobb kölcsönügyletnek az egyház ingatlanaira való jelzálogi bekebelezése, midőn az apróbb részletekben történendő elhelyezések nem jelzálogi bekebelezések mellett eszközöltetnek, mindazáltal a kényszer helyzetnek engedve és tekintvén különösen azt, hogy az igazgató bizottság tagjai az egyházközségnek egyetemlegesen mintegy 70—80 ezer forint értékű vagyonnal rendelkező polgárai, — a kölcsönügylet megkötését 10 évi időtartamra azon föltétel alatt engedélyezi, hogy a kölcsönösszeget az egyházi törvényeknek megfelelően a presbyterium kezelje s a presbyteriumon kívül álló tagoknak az egyes kölcsönök megadását illetőleg csak véleményező joga legyen, mely fölött minden adott esetben a presbyterium dönt. Továbbá, a kölcsönösszeget a presbyterium a lelkészszel együtt vegye föl. S végre a vonatkozó számadások, pénztári könyvek az egyházlátogató küldöttségnek felülbíráls végett minden évben bemutattassanak és 10 év múltán az egész kölcsönösszeg visszafizetendő. E határozat megerősítés céljából az egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

46. szám. A furtai ev. ref. egyház a 95 1896. sz. egyházmegyei végzés értelmében bejelenti, hogy az új harangok készítésének költségelőirányzatában a fedezetnél mutatkozott hiány onnan származott, mivel a régi harangok-beváltási ára a számadások közül elnézés folytán kimaradt.

A pótló betérjesztésnek tudomásul vételével a harang készítésére vonatkozó költség-előirányzat jóváhagyatik.

47. szám. Telegdy Károly, az országos kiállítás alkal-

mából egyházmegyei segélyben részesített b. rsi tanító tapasztalatairól jelentés.

Tudomásul vétetik.

48. szám. A k. n. révi egyház lelkészi lakának s templomának építéséről vezetett számadását beterjeszti.

A számadás felülvizsgálat végett, a vonatkozó okmányok bekértevén, az egyházmegyei számvevő széknek kiadatik, jelentése beváratván.

49. szám. Doma Gyula fugyi-i lelkész a konvent által csekélyebb fizetésű lelkészek részére megállapított 45 forintos államsegélyért folyamodik.

Kérvénye pártolással az egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetik.

50. szám. Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi lelkész rendkívüli államsegélyt kér.

A községi hatósági bizonyítvánnyal támogatott kérelem az Egyházkerületre pártolólág felterjesztetik.

51. szám. A p.-ujlaki egyház presbyteriuma, az egyházmegyei közgyűléshez kérdést intéz az iránt, hogy az egyházi hivatalnokok — a mennyiben Gere Miklós p.-ujlaki tanító mészárszéküzlettel foglalkozik, — mészárszék tartásába vagy regálebérletbe avatkozhatnak-e.

A panaszolt ügy megvizsgálás és ide teendő jelentés céljából a f. évi egyházlátogató küldöttségre bizatik.

52. szám. Szemes László egyházmegyei tanácsbíró indítványozza, hogy az egyházkerület közép — és felsőbb iskoláiban valamint leánynevelő intézeteiben a lelkészek és tanulók gyermekei tandíjmentességben részesüljenek.

Az indítvány az egyh. kerületi közgyűlésre pártolással fölterjesztetik.

53. szám. Nánási Imre lelkésznek arra nézve tett indítványa, hogy az esperesi körlevelek gyorsabb közzététele valamint a teendőkkel túlhalmozott Esperesen való könnyítés céljából az esperesi hivatal részére egy »sokszorosító gép« szereztessek be,

Az egyházmegyei közpénztár nehéz helyzetére való tekintettel ezuttal mellőztetik.

54. szám. Jegyzőkönyv hitelesítésével

a f. évi ápril 26-án délután 4 órakor
Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok
elnöklete alatt Csák Máté egyházi, — Kiss
Elek, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád világi
tanácsbírák és a jegyzők bizatnak meg.

A 25-ik számig jegyezte Zsigmond Ferencz egyházmegyei jegyző.

A 25-től—54. számig jegyezte Sulyok István " "

Jegyzőkönyve

a bihari ev. ref. egyházmegye 1897. ápril hó 23-án Nagyváradon
tartott közigazgatási bírósági ülésének.

A közigazgatási bíróság Szabó Károly esperes és Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok elnöklete alatt a következőleg alakult meg: Biró János, Csillag Lajos, Szemes László, Nádudvari Lajos egyházi-, Kiss Elek, Hegyesi Márton, Miskolczy Árpád, K. Nagy Sándor világi tanácsbírák. Előadó Csák Máté egyházi tanácsbíró. Jegyző Sulyok István egyházi jegyző.

Tárgy: A fugyi-i ev. ref. lelkész díjlevelének rendezési ügye.

Előadó a fugyi-i ev. ref. egyház presbyteriuma f. évi január hó 24-ikén tartott ülése jegyzőkönyvének 8-ik számú végzése alapján ismerteti, hogy az egyháztanács azon körülmény folytán, hogy Fugyiban a felekezeti iskola beszüntetésével állami iskola állíttatott fel, — a lelkésztanítói díjlevelben a lelkészi és tanítói javadalmazás elkülönítését szükségesnek találta. Mihezképest a jelenlegi díjlevél 4, 5, 6. és 7. tételszámai alatt jegyzett illetmények egyharmadrészét a lelkészi illetményekről elválasztván, a módosított fizetéslevelbe külön tétel alatt iktatja be, de mindaddig, míg a lelkész kántori teendőket végez, élvezetében meghagyja s tőle csak beleegyezésével vonja el, — a 8. sz. alatt foglalt tandíj pedig teljesen töröltetik. — A f. évi február 7-én tartott presbyteri gyűlés azonban 14. sz. határozatával azt is kimondja, hogy a díjlevél 1. tételszáma alatt fölvetett szántóföldekből a sástói és czompói dűlőkben fekvő 3—3 vékás föld szintén mint kántortanítói illetmény különíttessék el és vétessék föl.

Amennyiben a f. évi márczius hó 28-án tartott egyházközségi gyűlés a célbavett fizetéslevélmódosítást nem

csak helyben hagyja, hanem a jelenlegi díjlevél 3-ik tétele alatt jegyzett kaszáló egyharjadát is kántortanítói illetményül tünteti föl: Doma Gyula lelkész a határozatban fizetés csonkítási szándékot látván fenn forogni, ellene felebbezéssel él, kérván a közigazgatási bizottságot, hogy mint lelkész-vallástanító és kántor, a tandíjkivételével a jelenlegi díjlevél élvezetében meghagyassák.

A presbyterium képviselőjében megjelent Könyves Sándor presbyter, valamint a felebbező lelkész meghallgatása után a közigazgatási bíróság következőleg

i t é l t:

A fugyi-i ev. ref. lelkész jelenlegi díjlevele, a 8-ik tétel alatt említett tandíj kivételével egészben fenntartatik, a presbyterium utasítatván, hogy a később netalán czélba veendő mindennemű módosítás vagy változtatás az egyházmegyei közgyűlésnek előzetesen bejelentessék.

I n d o k:

Mivel az egyházmegyei közigazgatási bíróság, a presbyterium képviselőjének előadásából arról győződött meg, hogy a bérlevélben a lelkészi és tanítói illetmények elkülönítése által ez idő szerint legalább nem czéloztatik, hogy lelkésztől ez a javadalom elvétessék. Ellenkezőleg a vallástanítás és énekvezérség teljesítésért az elkülönített illetményeket továbbra is a lelkész használatában hagyja a presbyterium, az elvételre, miként fölebbező lelkész is beisméri, — kísérletet sem tévén.

Betűrendes tárgymutató

az 1897. áprilisi egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvéhez.

	Szám.
Ártándi vagyon aránylagos adókivetés és 410 frt hagyatéki pénztári kamat felhasználása 5 évre megengedtetik . . .	36
Beőr László mezőtelegdi segédlelkész bekebeleztetik . . .	8
Borbély Lajos bihari tanító a tanítógyámoldába belépésre utasittatik	10
Bögös Lajos csökmői lelkész körüli iskolalátogató biz. elnökül megválasztatik	15
Csák Máté a kisjenői számadások és felekezeti iskola beszüntetés ügyében, vizsgálatra kiküldetik	16. 21
Csepelyi Menyhért rendkívüli államsegélyre ajánltatik . . .	50
Doma Gyula 45 forint államsegélyre ajánltatik	49
Esperesi jelentés az 1896—97. évről	4
Ermelléki indítvány 14—1896. sz. a. lelkészi nyugdíjintézet sürgős felállítására, az egyh. kerületre pártolólag felterj. . .	35
Fugyiban állami iskola állittatván az ev. ref. iskola be- szüntettetett	24
F.-Vásárhely iskolája beszüntetése és az állami tanítónak adott fizetés ügyében az egyh. tanácsai és egyh. községi határozatok beterjesztésére utasittatik	25
Furta több építkezésre felveendő hosszabb lejáratu nagyobb kölcsön ügye jóváhagyatik s az egyház kerületre felterj. . .	45
Furta pótló jelentése a harangok öntetése ügyében tudomásul vétetik s a költségelőirányzat jóváhagyatik	46
Karácsony Imre k. n. révi missziói jelentése tudomásul véte- tik, — utasítást nyer a szórványokban levő isk. köte- lesekre	33
Kisjenői 1895—96. évi gondnoki számadások helyszíni vizs- gálat végett Csák és Miskolczy tanácsbíróknak kiadatnak . .	16

Kisjenő iskolája állami iskolává átadása s a kapcsolatos ügyek ugyanazon küldöttségnek adatnak ki vizsgálatra	21
Kecskeméthy Lajosné gyámdíj jogosultsági és végkielégítési kérelmével eluttasittatik Kecskeméthy Margit és Kecskeméthy Berta javára az egész gyámdíj folyósittatik . .	31
Konrád Géza lessi lelkész a missziói adatok beterjesztésére segély végett a közalaphoz utasittatik	42
Konrád Géza az államsegély kiosztásánál az esperes figyelmébe ajánltatik	43
Kovács Gábor, volt mezőkeresztesi nagy fitanító-orgonista-énekvezér emléke megörökítettetik	7
Kovács József váncsodi tanító, a tanítói gyámoldába belépésre utasittatik	10
Könyvtárnoki jelentés tudomásul vétetik, Szemes László és Hegyesi Márton t. bírónak könyvadományaikért köszönet szavaztatik	11
K.-Nagyrev a néh. Juricskay Móról iskolai czélokra nyert 500 frt hagyományának miként használatára utasittatik	40
K.-Nagyrev lelkészlak és templomépítési számadásai megvizsgálás végett a számvevőszéknek kiadatnak	48
Közalapbizottság jegyzőkönyve s az 1897. évi járulékok jóváhagyatnak	13
Lessen állami iskola állittatván, a felekezeti iskola beszüntettetett	22
Magyar-Kakucson állami iskola állittatván, a felekezeti iskola beszüntettetett	23
Mezőkeresztesen a nagy- és kis fitanítók díjlevele rendezése jóváhagyatott	37
Mezőkeresztesen a nagyfitanító-orgonista-énekvezér állomás betöltésére pályázat hirdetés engedélyeztetett	38
Mező-Telki a Lukács Erzsébet alapítványt ha az egyhm. ügyész esetenként jóváhagyja, házilag is kezelheti . . .	41
Miskolczy Árpád t. bíró a kisjenői számadások és iskolaügy vizsgálására kiküldetik	16, 21
Miskolczy Ferencz dr. jegyző a gyűlésben részt nem vehet	3
Nagybányai egyházmegye 89—1896 sz. indítványa a lelkészi fizetések 800 frt. minimalis összege iránt pártolólág felterjesztik.	34

	Szám
Nagytótfalui követelés 167 frt. szemben a kir. Tanfelügyelő séggel behajtatott, időközi kamata elengedtetett	17
Nagytótfalui ingatlanok eladása jóváhagyatott, a befolyó pénz közpénztárba utaltatott	18
Nagyváradai leány internátus telkének jogviszonyait rendező szerződés bemutatott s felterjesztetett	26
Nagyváradai intern. 1896 évi számadása beterjesztetett s jóváha- gyatott	27
Nagyváradai intern. „szervezete“ elfogadtatott	28
„ „ megnyitása a végrehajtó bizottságra biza- tott, fentartására egyházak 2, lelkészek 1, tanítók 50 kr. évi- járadék fizetésre köteleztetnek már a f. évtől kezdve	29
Nagyváradai intern. állami jótékony sorsjáték által segélyeztē- tése az Egyházterületől kérelmeztetik	30
Nánási Imre indítványa a körleveleknek közvetlen küldése végett sokszorosító gépvétele iránt mellőztetik	53
Országos lelkészi özvegy-árva gyámintézet 1896 évi járuléka befizetett	14
Örvéndi egyház néh. Juricskay Mórtól ingyen iskoláztatás alapra nyert 500 forint hagyományt bejelenti	39
Örvéndi 14 kat. hold tanítói földjének állami szőlőtelepül 25 évre bérbeadása jóváhagyatik	44
Presbyteriumok felhivatnak a diákónusi intézmény gyakor- lására	6
Presbyteriumok 465 sz. püspöki körlevélben, a tanítói kor- pótlékok ügyében utasítatván, tudomásul vétetik	19
Puszt-Ujlak tanítója fizetésének 400 frtra kiegészítésére évenként 150 frt államsegélyt nyert	20
Puszt-Ujlak azon kérdése, hogy a tanítósággal mérszárszék- tartás és regále-bérlet összefér-e? a visitationnak kiadatik	51
Számvevőszék jelentése jóváhagyatott — az egyházigond- nokoknak a felmentvény 1895—96-ról megadatott	16
Számadásokat vizsgáló bizottság javaslata alapján az 1895/96- évi esperesi, lelkészgyámoldai, közpénztári, lelkész-te- metkezési pénztári számadások jóváhagyattak, a száma- dóknak a felmentvény megadatott	9
Szemes László t. bírónak 100 db könyv adományért köszö- net mondatik	11
Szemes László indítványa a lelkészek és tanítók tanulói-ai-	

	Szám
nak a közép- és felsőbb iskolában tandíjmentessége iránt az egyházkerületre pártolólag felterjesztetett	52
Szilágyi Árpád siteri tanító a tanítógyámoldába belépésre utasítottatik	10
Szücs Kálmán nagykeréki-i tanító a tanítógyámoldába be- lépésre utasítottatik	10
Tanító gyámoldába belépésre az újabban alkalmazott tanítók köteleztetnek	10
Telegdy Károly segélyt nyert tanító, az országos ezredéves kiállításon szerzett tapasztalatait beterjeszti	47
Néh. Juricskay Mór örvéni és k.-n.-révi hagyományaiért örököseinek köszönet nyilvánítottatik	5
Jámbor Mihály mezőkeresztesi hagyatékáról az ügyészi jelen- tés tudomásul vétetik	32
Juhász Sándor kismarjai tanító a tanítói gyámoldába belé- pésre utasítottatik	10
Ungvári Gyula váncsodi lelkész iskolaköri látogató biz. el- nökeül választatik	15

